



Handläggare: Bengt Hjelm
Administrativa avdelningen
Tel: 5082 7125
bengt.hjelm@gfk.stockholm.se

2004-04-27

Dnr 04-130-1388

Till
Gatu- och fastighetsnämnden

Revisionsberättelse för år 2003

FÖRSLAG TILL BESLUT

Gatu- och fastighetsnämnden beslutar att, som yttrande över årsrapport avseende revisionen av 2003 års verksamhet, till nämndens revisorer (revisorsgrupp 2) överlämna och åberopa detta tjänsteutlåtande.

Olle Zetterberg

Bengt Hjelm

SAMMANFATTNING

Nämndens revisorer har för yttrande senast 2004-05-28 överlämnat årsrapport avseende granskningen av verksamheten under 2003. Av revisionsberättelsen framgår att ansvarsfrihet tillstyrks.

I ärendet sägs sammanfattningsvis att nämndens ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat för året är tillfredsställande. Bokslutet är dock ej helt rättvisande beroende på att en ersättning om 11 mnkr till Stockholm Vatten AB bokförts som investering men använts av bolaget till drift och underhåll. Bokslut och räkenskaper i övrigt är i god ordning och följer såväl regelverk som god sed.

Nämnden sägs vidare ha en god kontroll på ekonomi och verksamhet, en i stort fungerande intern kontroll samt bedriver ett aktivt arbete med att förbättra följsamheten till LOU vad avser upphandlingsverksamheten. Bedömningen blir ändå att styrning, uppföljning och kontroll inte är

tillräcklig. Exempel är brister i framkomlighet och samverkan vid arbeten i gatumark. Revisorerna hänvisar vidare till den särskilda revisionsrapporten om konsultberoendet vid underhåll av broar m m.

I utlåtandet kommenterar gatu- och fastighetskontoret prognossäkerheten, ersättningen till Stockholm Vatten enligt avtalet om dagvattenstrategin, samverkan vid gatuarbeten, upphandlingsverksamheten samt andelen miljöbilar hos kontoret. I övrigt hänvisar kontoret till bl a yttranden över särskilda revisionsrapporter som omnämns i årsrapporten.

UTLÅTANDE

Rapporten

Nämndens revisorer har för yttrande senast 2004-05-28 överlämnat årsrapport avseende granskningen av verksamheten under år 2003. Av den till ärendet fogade revisionsberättelsen, som överlämnats till kommunfullmäktige, framgår att revisorerna tillstyrker att gatu- och fastighetsnämnden och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet.

I ärendet sägs sammanfattningsvis att nämndens ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat för året är tillfredsställande. Bokslutet är dock inte helt rättvisande beroende på att en ersättning till Stockholm Vatten om 11 mnkr bokförts som investering men använts av bolaget till drift och underhåll. Bokslut och redovisning i övrigt är i god ordning och följer såväl regelverk som god sed.

Nämnden sägs vidare ha en god kontroll på ekonomi och verksamhet, en i stora delar fungerande internkontroll samt bedriver ett aktivt arbete med att förbättra följsamheten till LOU vad avser upphandlingsverksamheten. Revisorernas bedömning är ändå att styrning, uppföljning och kontroll inte är tillräcklig. Fortfarande finns vissa brister i granskade upphandlingar. Ett annat exempel är brister i framkomlighet och samverkan vid arbeten i gatumark. En uppföljning av den granskning som gjordes av revisorerna 2001 visar på behov av ytterligare åtgärder. I sammanhanget hänvisar revisorerna också till den särskilda rapport om konsultberoende och beställarkompetens vid underhåll av broar, tunnlar m m. I rapporten, som behandlades av nämnden 2003-12-09, riktas kritik mot att nämnden/kontoret inte arbetat aktivt med att successivt minska konsultberoendet och bygga upp en egen beställarkompetens.

Vidare konstateras i årsrapporten att den bedömda nivån för 2003 att 70% ska parkera rätt inte uppnåtts. I stället har skett en nedgång från 65% hösten 2002 till 59% hösten 2003. Revisorerna noterar också att andelen miljöbilar hos gatu- och fastighetskontoret minskat från 50% 2002 till 46% 2003, en omständighet som enligt revisorerna borde ha kommenterats i verksamhetsberättelsen.

Nämnden ansvarar för omfattande och komplexa verksamheter och tidigare har från revisionen riktats viss kritik mot att verksamhetsberättelsen varit för omfattande på bekostnad av överblicken. Årets verksamhetsberättelse med bilagor sägs ge en bra bild av målpuffyllelse, verksamhet och ekonomi

och revisionen uttrycker tillfredsställelse med att materialet koncentrerats ytterligare och disponerats utifrån kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Slutligen konstateras att prognossäkerheten i investeringsverksamheten förbättrats avsevärt och att nämnden lagt ned mycket arbete på att förbättra prognoserna. På driftbudgeten har dock prognossäkerheten försämrats något jämfört med 2002. Det noteras också att det inte gjorts några reviderade prognoser på räntor och avskrivningar, vilket mot bakgrund av att kapitalkostnaderna tar en allt större andel av nämndens budget inte är tillfredsställande.

Kontorets synpunkter

Kontoret konstaterar inledningsvis att ansvarsfrihet tillstyrks och att nämndens resultat och kontroll av verksamhet och kostnader bedöms som tillfredsställande samt att verksamhetsberättelsen ger en bra bild av måluppfyllelse, verksamhet och ekonomi. Kontorets kommenterar i det följande koncentreras till några av de punkter där revisionen riktat viss kritik.

Andel rätt parkerade fordon

Det är korrekt att andelen rätt parkerade fordon minskade under 2003 med ca 6 procentenheter. Under detta år påbörjade kontoret emellertid en nyrekrytering av parkeringsvakter för att förbättra resultatet på sikt. Under 2003 anställdes ca 50 st nya parkeringsvakter och flertalet eller ca 40 st kom i tjänst i slutet av året, dvs efter mätningarna gjordes.

Rekryteringen har fortsatt under 2004 med ytterligare 44 st nya vakter. Att vända den nedåtgående trenden och att få en bättre parkeringsmoral bland bilisterna kommer att ta tid och en vändning kommer först att ske då det finns ett tillräckligt antal synliga parkeringsvakter på stan så att bilisterna bedömer att det finns en överhängande risk att få en parkeringsanmärkning på rutan.

Miljöfordon

Det är också riktigt att andelen miljöbilar hos gatu- och fastighetskontoret minskade från 50% 2002 till 46% år 2003. Kontoret delar uppfattningen att detta borde ha kommenterats i verksamhetsberättelsen.

Orsaken är främst att en stor del av de bilar parkeringsavdelningen disponerat byttes ut under 2003. Avdelningen har hyrt samtliga sina fordon av MFO, senare Leaseplan som övertog MFO:s fordonsverksamhet. I samband med den planerade konkurrensutsättningen, där all övervakningsverksamhet skulle övergå till entreprenörer, ingick även fordonen. Merparten av avdelningens fordon var leasade på 5 år med start 97-98. I samband med att konkurrensutsättningen avbröts under 2002 och eftersom Leaseplan sagt upp merparten av fordonsavtalen till årsskiftet och början av 2003 blev det akut att skaffa nya fordon. Detta innebar också att kontoret inte hann med att göra en upphandling utan vände sig i första hand till Leaseplan med förfrågan om vad de kunde ta fram. Kontoret ställde ett antal krav på fordonen för att de skulle kunna passa i vår verksamhet. Bland

annat skulle de kunna levereras i viss färg, vara automatväxlade, ha AC och elhiss, möjlighet att montera ramp samt vara av bästa miljöklass.

Efter en genomgång av samtliga sk miljöfordon visade det sig att ingen uppfyllde samtliga krav. Endast Volvos biogasbilar hade hade t ex automatväxel. Kontoret övervägde då fordon i bästa miljöklass , dvs 2005, och valet blev ett antal olika VW-modeller. Dessa fordon är leasade under tre år och kontoret har för avsikt att göra en upphandling när avtalen löper ut med förhoppning att det då finns miljöbilar som är bättre anpassade till verksamheten.

Prognossäkerhet

Som framgått har prognossäkerheten i investeringsverksamheten förbättrats avsevärt jämfört med 2002, medan den på driftbudgeten har försämrats något om man ser till de faktiska drift- och underhållskostnaderna. Dessa ökade med 39 mnkr mellan de två mättillfällena. Ökningen uppvägs dock av att också intäkterna ökat.

Drygt 60 procent av kostnadsökningen är att hänföra till omslutnings - förändringar. Kontoret delar revisorernas uppfattning att dessa avvikelser mellan tertialrapport 2 och bokslut i vart fall delvis hade kunnat förutses och bort kommenteras.

Kontoret har också förståelse för revisorernas påpekande om att prognoserna vad avser räntor och avskrivningar borde ha reviderats under året, särskilt mot bakgrund av att dessa kostnader upptar en allt större andel av nämndens budget. Skälet till så inte gjorts är att IT-stödet för mer exakta beräkningar är bristfälligt. Mycket av arbetet måste idag ske manuellt. Olika modeller för beräkningar prövas dock för närvarande och kontoret har i tertialrapport 1 för 2004 reviderat beräkningarna.

Upphandling

Revisionskontoret konstaterar att granskningen som genomförts av två upphandlingar inom projekt Hammarby Sjöstad visar att de checklistor till stöd för upphandlingsprocessen m m som tagits fram inom kontoret används, vilket torde ha förbättrat såväl genomförandet som dokumentationen. En pågående dialog finns inom förvaltningen mellan de upphandlingsansvariga för att kvalitetssäkra upphandlingsprocesserna, utvärderingsmodeller och dokumentation.

Vidare bedömer revisionskontoret att det finns sådana brister i förutsebarhet och dokumentation att de två granskade upphandlingarna i Hammarby Sjöstad inte kan anses var helt affärsmässigt genomförda. Kritiken riktar sig framförallt mot anbudsutvärderingsmallen som använts.

Anbudsutvärdering innehåller ofta många komplicerade faktorer. Kontoret och hela branschen arbetar med att ta fram så objektiva utvärderingsmodeller som möjligt där man tillåter en bedömning av kvalitetsaspekterna. Kontoret har tagit fram en mall där förutsägbarhet och dokumentation har förbättrats. Mallen prövas för närvarande i samband med upphandling av gångtunnel under Ringvägen.

Framkomlighet och samverkan

Revisionskontoret rekommenderar ett antal åtgärder för förbättring av planering och samordning av kontorets arbeten i gatumark. Gatu- och fastighetskontoret ser i huvudsak positivt på rekommendationerna och har till stor del påbörjat förbättringarna.

Avtal med Stockholm Vatten AB

Revisionskontoret bedömer att gatu- och fastighetsnämndens bokslut och räkenskaper för år 2003 ej är helt rättvisande. Resultatet för förv nr 181 bör enligt revisionen belastas med kostnader om ytterligare 11 mnkr. Balansräkningens tillgångssida är motsvarande 11 mnkr för stor. Detta sammanhänger med avtalet om dagvatten mellan staden och Stockholm Vatten AB (GFN 2003-12-09). Avtalet innebär i korthet bl.a. att SVAB tar ett helhetsansvar för investeringar och drift av stadens dagvattenanläggningar. Staden lämnar en årlig ersättning på 15 mnkr, vilket gatu- och fastighetsnämnden har gjort för 2003. 11 mnkr har finansierats över investeringsbudgeten och 4 mnkr över driftbudgeten. Enligt årsrapporten har 7 mnkr används för drift- och underhåll. Resterande 8 mnkr har SVAB reserverat för underhållsinsatser under 2004. Hela beloppet på 15 mnkr borde således enligt revisorerna ha redovisats som driftkostnad i gatu- och fastighetsnämndens bokslut.

Stockholm Vatten AB skall utifrån sitt ansvar enligt avtalets § 2 ekonomiskt svara för och därmed betala samtliga utgifter för avledning och rening av dagvattnet. Stockholm Vatten AB avgör utifrån bl a denna dagvattenstrategi och myndighetskrav vilka investeringar som skall göras och standarden på drift- och underhåll på befintliga anläggningar.

Staden betalar den årliga ersättningen, senast den 1 juli, mot faktura utställd av Stockholm Vatten AB. Beloppet skall årligen räknas om med hänsyn till det aktuella årets prisnivå, varvid konsumentprisindex per april månad ska användas. Första gången uppräknings görs är för år 2004 med konsumentprisindex april 2003 som bas.

I årsrapporten påpekas att det aktuella avtalet ännu ej behandlats av kommunfullmäktige. Detta har heller aldrig varit avsikten. Avtalet är träffat mellan gatu- och fastighetsnämnden och SVAB:s styrelse. Ärendet har dock anmälts till fullmäktige för kännedom. Däremot har dagvattenstrategin som avtalet grundar sig på fastställts av kommunfullmäktige hösten 2002.

Uppgiften att SVAB reserverat 8 mnkr för underhållsinsatser under 2004 överensstämmer inte med de uppgifter bolaget lämnat till kontoret. Enligt SVAB gäller följande:

”Den del av den årliga ersättningen om 15 mkr+index, som SV bedömer ej krävs för driftåtgärder enligt avtalet, bokförs i den löpande bokföringen som en skuld (förskott från GFK för investeringar). Denna andel har för 2003 bedömts uppgå till 7 mkr. Under 2003 har inga investeringar enligt avtalet genomförts. I SV:s bokslut för 2003 kommer således 7 mkr att ligga som en kortfristig skuld i balansräkningen.”

S

Gatu- och fastighetskontoret konstaterar att avstämningsrutinerna med Stockholm Vatten beträffande det aktuella avtalet inte fungerat på ett tillfredsställande sätt.. Kontoret kommer därför att ta upp en diskussion med bolaget om hur återrapporteringen av hur ersättningen använts kan förbättras och även tillse att det sker en korrekt avstämning i samband med bokslut.

Särskilda revisionsrapporter

Beträffande de särskilda revisionsrapporter som finns omnämnda i årsrapportens avsnitt 5 hänvisar kontoret till de yttranden som avgivits i särskild ordning.

Övrigt

Kontoret har i övrigt inga kommentarer till årsrapporten. Kontoret föreslår att nämnden som yttrande överlämnar och åberopar detta tjänsteutlåtande.

SLUT